TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Cảnh báo chiêu trò lừa đảo tinh vi và "3 nguyên tắc vàng" bảo vệ người dân trên không gian số

20:02 26/01/2026

Cùng với quá trình chuyển đổi số mạnh mẽ, không gian mạng trở thành môi trường thuận lợi để các đối tượng tội phạm công nghệ cao hoạt động. Thời gian gần đây, trên địa bàn TP. Hải Phòng cũng như cả nước, tình trạng lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua mạng diễn biến phức tạp, với nhiều thủ đoạn mới, đánh trực diện vào tâm lý chủ quan, nhẹ dạ của người dân.

Cảnh báo các hình thức lừa đảo và nguyên tắc giúp bảo vệ người dân trên không gian mạng

Theo ghi nhận của lực lượng chức năng, các đối tượng lừa đảo thường sử dụng kịch bản quen thuộc nhưng được "nâng cấp" về công nghệ và cách tiếp cận. Phổ biến nhất là giả danh cán bộ công an, viện kiểm sát, tòa án, gọi điện hoặc

nhắn tin thông báo nạn nhân liên quan đến vụ án, yêu cầu “phối hợp điều tra”. Để tạo áp lực tâm lý, các đối tượng thường đe dọa bắt giữ, phong tỏa tài khoản, buộc nạn nhân chuyển tiền “xác minh” hoặc cài đặt phần mềm giả mạo.

Thực tế, trong năm 2025, Công an TP. Hải Phòng đã tiếp nhận rất nhiều đơn trình báo của người dân bị chiếm đoạt từ vài chục triệu đến hàng trăm triệu đồng chỉ sau một cuộc gọi kéo dài vài phút. Có trường hợp nạn nhân là người cao tuổi, do lo sợ liên quan pháp luật nên đã chuyển toàn bộ tiền tiết kiệm theo yêu cầu của đối tượng.

Điển hình là vụ việc diễn ra vào tháng 7/2025, Công an xã Hà Bắc kịp thời ngăn chặn vụ lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng với số tiền là 600 triệu đồng. Nạn nhân là bà Phạm Thị N., sinh năm 1955, trú tại thôn Phương La, xã Hà Bắc, thành phố Hải Phòng. Theo đó, sáng 23/7, bà N. nhận được cuộc điện thoại của một người tự xưng là cán bộ Công an thành phố Đà Nẵng, nói bà đang bị nghi vấn liên quan đến đường dây buôn bán ma túy và rửa tiền, đồng thời thông báo đã có lệnh bắt tạm giam bà.

Từ ngày 23/7 đến 25/7/2025, đối tượng liên tục điện thoại và khống chế bà N., chúng yêu cầu bà không được nói chuyện này với ai; đi đâu, làm gì phải thông báo cho chúng, nếu không sẽ bị bắt giam ngay lập tức. Ngày 25/7/2025, đối tượng yêu cầu bà N. đến ngân hàng AGRIBANK, chi nhánh Cẩm Việt rút hết số tiền tiết kiệm chuyển vào tài khoản của bà N. dùng để nhận lương hưu hàng tháng (trước đó bà N. đã cung cấp cho chúng mật khẩu và mã OTP). Khi bà N. đến ngân hàng đặt vấn đề rút tiền, nhân viên giao dịch ngân hàng nghi ngờ có dấu hiệu lừa đảo (do bà N. rất run và liên tục nghe điện thoại) nên đã liên lạc với Công an xã Hà Bắc phối hợp giúp đỡ.

Ngay sau khi nhận được tin báo, lãnh đạo Công an xã đã nhanh chóng cử Tổ công tác phòng, chống tội phạm lừa đảo trên không gian mạng kịp thời tư vấn, giải thích để bà N. hiểu rõ đây là hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản, lập tức ngừng việc chuyển tiền cho đối tượng. Nhờ đó, số tiền 600 triệu đồng của bà N. được bảo toàn.

Không ít người dân khác lại sập bẫy tin nhắn, email giả mạo ngân hàng, sàn thương mại điện tử. Các đường link được thiết kế giống hệt giao diện thật, yêu cầu người dùng đăng nhập để “xác minh tài khoản” hoặc “nhận hoàn tiền”. Chỉ sau vài thao tác, thông tin cá nhân và mật khẩu bị đánh cắp, tài khoản ngân hàng nhanh chóng bị rút sạch. Đáng chú ý, thời gian gần đây còn xuất hiện tình trạng lừa đảo đầu tư tài chính, tiền ảo và việc làm online. Nhiều nạn nhân cho biết ban đầu chỉ được yêu cầu nạp số tiền nhỏ để “làm nhiệm vụ”, sau đó bị dụ dỗ nạp thêm với lời hứa lợi nhuận cao. Khi số tiền lên tới hàng chục, hàng trăm

triệu đồng, các đối tượng lập tức cắt liên lạc, xóa nhóm, khiến nạn nhân rơi vào cảnh “tiền mất, tật mang”.

Theo đánh giá của cơ quan Công an, hậu quả từ lừa đảo trên không gian mạng không dừng lại ở thiệt hại kinh tế. Nhiều nạn nhân rơi vào trạng thái hoang mang, mất niềm tin, thậm chí ảnh hưởng nghiêm trọng đến tâm lý, sinh hoạt và đời sống gia đình. Đáng lo ngại hơn, không ít trường hợp vì xấu hổ hoặc chủ quan nên không trình báo kịp thời, tạo điều kiện cho các đối tượng tiếp tục gây án.

Công an TP. Hải Phòng khẳng định: “Không có cơ quan Nhà nước nào làm việc qua điện thoại để yêu cầu người dân chuyển tiền, cung cấp mã OTP hay cài đặt ứng dụng lạ. Khi nhận được các cuộc gọi, tin nhắn có dấu hiệu nghi vấn, người dân cần bình tĩnh, chủ động xác minh hoặc báo ngay cho cơ quan Công an nơi gần nhất”. Lực lượng Công an cũng nhấn mạnh, tội phạm mạng thường đánh vào sự thiếu cảnh giác và tâm lý sợ hãi hoặc tham lợi. Vì vậy, mỗi người dân cần tự trang bị kiến thức và kỹ năng cần thiết để bảo vệ mình trên môi trường số.

Từ thực tiễn đấu tranh phòng, chống tội phạm công nghệ cao, Công an thành phố chức năng khuyến cáo người dân ghi nhớ ba nguyên tắc cơ bản nhưng đặc biệt quan trọng:

Thứ nhất, không hoảng loạn – luôn xác minh thông tin: Khi nhận được thông tin bất thường liên quan đến pháp luật, tài khoản ngân hàng, đầu tư hay trúng thưởng, người dân cần bình tĩnh, tuyệt đối không làm theo yêu cầu ngay lập tức. Hãy chủ động liên hệ trực tiếp với cơ quan, tổ chức qua số điện thoại chính thống để kiểm chứng.

Thứ hai, không chia sẻ thông tin cá nhân và mã bảo mật: Mã OTP, mật khẩu, số căn cước công dân, thông tin tài khoản ngân hàng là dữ liệu tuyệt mật. Việc cung cấp những thông tin này đồng nghĩa với việc “trao chìa khóa” cho kẻ gian.

Thứ ba, cảnh giác trước mọi lời mời chào lợi nhuận cao, quà tặng bất thường: Không có khoản đầu tư nào “lãi cao, không rủi ro”; cũng không có phần quà giá trị nào yêu cầu người nhận phải nộp phí trước. Người dân cần tỉnh táo trước các lời hứa hấp dẫn để tránh rơi vào bẫy lừa đảo.

Không gian mạng là môi trường mở nhưng cũng tiềm ẩn nhiều rủi ro. Việc nâng cao nhận thức, tuân thủ các nguyên tắc an toàn và kịp thời thông tin cho cơ quan chức năng khi phát hiện dấu hiệu lừa đảo chính là “lá chắn” hữu hiệu nhất để bảo vệ mỗi người dân trong thời đại số.

Quỳnh Nga *(t/h)*